

Η παγκόσμια οικονομία το 2016

Grant Thornton International Business Report

Οι επιχειρήσεις δείχνουν ανθεκτικότητα ενόψει των προκλήσεων της ανάπτυξης

Ο Βασίλης Καζάς σχολιάζει την κατάσταση της παγκόσμιας οικονομίας το 2016

Στις αρχές του νέου έτους, με ρωτούν συχνά ποιο είναι το σημαντικότερο ζήτημα για τις επιχειρήσεις κατά τους επόμενους 12 μήνες. Και αφού δεν έχω μαντικές ικανότητες, φαίνεται ότι φέτος είναι ιδιαίτερα δύσκολο να απαντήσω σε αυτήν την ερώτηση.

Υπάρχουν πολυάριθμοι οικονομικοί παράγοντες που παρουσιάζουν τόσο τις ευκαιρίες, όσο και τους κινδύνους για τις επιχειρήσεις. Πρόσφατα, οι ΗΠΑ προέβησαν σε αύξηση επιτοκίων. Το 2015, οι τιμές πετρελαίου έκλεισαν στα \$ 37 το βαρέλι σε σύγκριση με \$ 56 πριν από 12 μήνες και αναμένεται ότι θα παραμείνουν σε χαμηλά επίπεδα μετά την άρση των κυρώσεων κατά του Ιράν. Η επανεξισορρόπηση της οικονομίας στην Κίνα παρουσιάζει αρκετές ευκαιρίες, αλλά η ασθενέστερη ζήτηση για εμπορεύματα και πρώτες ύλες θα επηρεάσει αρνητικά τις χώρες που βασίζονται στις εξαγωγές το 2016. Ωστόσο, οι επιχειρήσεις δείχνουν ανθεκτικότητα ενόψει αυτών των αλλαγών, μιας και σε παγκόσμιο επίπεδο, η αισιοδοξία των επιχειρηματιών υποδεικνύει ότι οι επενδύσεις για την ανάπτυξη θα συνεχιστούν.

Παρά τις πολυάριθμες προκλήσεις που

αντιμετωπίζει η ΕΕ, το 38% των επιχειρήσεων της ΕΕ που έλαβαν μέρος στην έρευνά μας, δήλωσαν ότι είναι αισιόδοξες για τις οικονομίες των χωρών τους κατά τους επόμενους 12 μήνες και ακριβώς το ίδιο ποσοστό είχε σημειωθεί στο τρίτο και στο πρώτο τρίμηνο πέρυσι. Τα αποτελέσματα της έρευνας της Grant Thornton δείχνουν ότι υπάρχει εμπιστοσύνη σε ευρεία βάση σε ολόκληρη την ήπειρο, καθώς οι επιχειρήσεις δεν υπέκυψαν στις απειλές αποπληθωρισμού, τρομοκρατίας, Brexit και Grexit. Επιπλέον, η αύξηση στις επενδύσεις για Έρευνα & Ανάπτυξη (E&A) σε σχέση με τα προηγούμενα τρίμηνα καταδεικνύει ότι οι επιχειρήσεις της ΕΕ έχουν ξεπεράσει την πρόσφατη μεταβλητότητα των χρηματιστηριακών αγορών και λειτουργούν με μακροπρόθεσμη βάση.

Επίσης, το Δεκέμβριο, στις ΗΠΑ, η εμπιστοσύνη της Ομοσπονδιακής Τράπεζας στην εγχώρια οικονομία οδήγησε στην πρώτη αύξηση επιτοκίων σχεδόν σε μια δεκαετία, και φαίνεται ότι ακολουθούν και άλλες αυξήσεις το 2016. Ωστόσο, η έρευνά μας διαπίστωσε ότι το 2016, η αισιοδοξία των επιχειρηματιών στην Αμερική μειώθηκε κατά 24%, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη πτώση ανάμεσα σε 36 χώρες που

συμμετείχαν στην έρευνα.

Η έρευνα International Business Report της Grant Thornton διαπιστώνει ότι το 2016, στην Αμερική υπάρχει μια πτώση στις προσδοκίες για εξαγωγές, που σχετίζεται με την ενίσχυση δολαρίου και τη στροφή στη στάση της Ομοσπονδιακής Τράπεζας για τα επιτόκια. Οι επερχόμενες αλλαγές στην ηγεσία των ΗΠΑ στο τέλος του 2016 επίσης προκαλούν αβεβαιότητες.

Θα έλεγα ότι η λέξη «αλλαγή» συνοψίζει, επίσης, και την κατάσταση που επικρατεί στην Κίνα. Σε παγκόσμιο επίπεδο, το 2015, η εμπιστοσύνη των επιχειρηματιών έχει μειωθεί ως αποτέλεσμα της αβεβαιότητας για την ταχύτητα και την έκταση της οικονομικής επιβράδυνσης στην Κίνα. Είναι σαφές ότι η κατάσταση έχει κάπως καταλαγιάσει. Η αισιοδοξία των επιχειρηματιών Ασίας-Ειρηνικού έχει στην πραγματικότητα αυξηθεί στο 31% το 4^ο τρίμηνο, σε σύγκριση με το 27% που καταγράφηκε δώδεκα μήνες πριν.

Ωστόσο, στις αρχές Ιανουαρίου, είδαμε απότομη πτώση τιμών στα χρηματιστήρια της Κίνας, καθώς οι επιχειρηματίες ακόμη ανησυχούσαν για την ταχύτητα της οικονομικής επιβράδυνσης. Οι καταρρεύσεις χρηματιστηρίων

Αντλώντας δεδομένα και πορίσματα από την ετήσια έρευνα International Business Report της Grant Thornton, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (IMF) και την Παγκόσμια Τράπεζα (World Bank), η παρούσα σύντομη έκθεση παρουσιάζει τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας για το 2016.

αποτελούν υπενθύμιση ότι η επανεξισορρόπηση της οικονομίας στην Κίνα, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη τη μειωμένη ζήτηση για πρώτες ύλες σε σύγκριση με τα τελευταία χρόνια, θα δημιουργήσει προκλήσεις. Όμως, οι δυναμικές επιχειρήσεις θα εντοπίσουν νέες ευκαιρίες, επειδή, καθώς εξακολουθεί να αναπτύσσεται η μεσαία τάξη, αυξάνεται και η ζήτηση για προσφορά υπηρεσιών.

Μπορούμε να πούμε ότι η λέξη «ανάπτυξη» περιγράφει επίσης και τις προοπτικές για τις επιχειρήσεις στην Ιαπωνία· πολλοί διερωτώνται αν το 2016 θα μπορούσε να είναι το έτος κατά το οποίο τα «Abenomics» (η οικονομική πολιτική που ακολούθησε η κυβέρνηση του πρωθυπουργού Σίνζο Άμπε) θα αρχίσουν να αποδίδουν καρπούς. Με τον περιορισμό των τιμών ενέργειας, ο πληθωρισμός στην Ιαπωνία σήμερα βρίσκεται περίπου στο 1%, οδεύοντας προς το στόχο του 2%, και τα πρόσφατα στοιχεία διαπιστώνουν ότι το δημόσιο χρέος έχει σταματήσει να αυξάνεται. Ενώ οι επιχειρηματίες στην Ιαπωνία είναι πιο αισιόδοξοι για το 2016 από ό,τι ήταν για το 2015, πολλοί εξακολουθούν να

παραμένουν επιφυλακτικοί, ίσως επειδή δεν έχουν ξεχάσει πόσο γρήγορα στο παρελθόν έχουν υποχωρήσει τα επιτεύγματα της οικονομίας τους.

Μια άλλη περιοχή που συχνά καταγράφει οικονομικά «σκαμπανεβάσματα» είναι η Λατινική Αμερική. Οι συνομιλίες που είχα με πελάτες και επιχειρηματίες του κλάδου συχνά περιλάμβαναν συζητήσεις για πολιτική και κοινωνική αλλαγή και, ενώ η εικόνα της οικονομίας σε ολόκληρη την ήπειρο παραμένει εύθραυστη, βλέπουμε περαιτέρω στοιχεία που δείχνουν την ανθεκτικότητα των επιχειρήσεων. Στο τέλος του 2015, η αισιοδοξία των επιχειρηματιών έφτασε στο υψηλότερο σημείο σε 12 μήνες, κάτι που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο διορισμό του νέου προέδρου της Αργεντινής. Στη Βραζιλία, η αισιοδοξία είναι ασθενέστερη, αλλά και στην υπόλοιπη Λατινική Αμερική, υπάρχει η αίσθηση ότι οι ΗΠΑ θα παρουσιάσουν υγιή αγορά, στην οποία οι επιχειρήσεις της Λατινικής Αμερικής θα συνεχίσουν να πωλούν τα αγαθά τους. Θα ήθελα επίσης να αναφέρω τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Ρίο. Όλα αυτά τα χρόνια, η έρευνά μας έχει

δείξει ότι οι μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις μπορούν βραχυπρόθεσμα να ενισχύσουν μια οικονομία, και οι προσδοκίες για τα έσοδα στη Βραζιλία για το 2016 επιβεβαιώνουν την τάση αυτή.

Η παγκόσμια οικονομία συνεχίζει να αναπτύσσεται. Αυτό το γρήγορα εξελισσόμενο επιχειρηματικό περιβάλλον παρουσιάζει νέες προκλήσεις στους επιχειρηματίες, αλλά και συναρπαστικές νέες ευκαιρίες για τις πιο δυναμικές εταιρείες. Νομίζω ότι το ένστικτο των επιχειρηματιών για την ανάπτυξη θα τους βοηθήσει να ξεπεράσουν την αβεβαιότητα και να εντοπίσουν τις αναδυόμενες ευκαιρίες για τη δημιουργία νέων εμπορικών δεσμών και θα εξασφαλίσει ότι τα σχέδια ανάπτυξης θα αποφέρουν καρπούς. Καθώς οι επιχειρήσεις εξετάζουν τις προοπτικές τους για το 2016 και πέρα, είμαι σίγουρος ότι η παγκόσμια οικονομία προσφέρει μεγάλες ευκαιρίες για τις δυναμικές επιχειρήσεις που συνεχίζουν να ξεπερνούν τα όρια και να παραμένουν αισιόδοξες για τις προκλήσεις του μέλλοντος.

Βασίλης Καζάς
Διευθύνων Σύμβουλος
Grant Thornton Greece

Περιεχόμενα

σ.4	Οικονομική ανάπτυξη	σ.12	Απασχόληση	σ.15	Πώς μπορεί να σας βοηθήσει η Grant Thornton
σ.6	Επιχειρηματική ανάπτυξη	σ.14	Πληθωρισμός	σ.16	Μεθοδολογία
σ.10	Περιορισμοί επιχειρηματικής ανάπτυξης				

Οικονομική ανάπτυξη

Το 2016, η παγκόσμια οικονομία θα αναπτυχθεί με ρυθμό 3,6%, σύμφωνα με την πρόβλεψη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, ο οποίος θα είναι χαμηλότερος κατά 0,2% σε σχέση με την εκτίμηση του περασμένου Ιουλίου. Η Γενική Διευθύντρια του ΔΝΤ, Christine Lagarde, προειδοποιεί ότι οποιαδήποτε αύξηση της παραγωγής το τρέχον έτος θα είναι “απογοητευτική και άνιση”. Το ΔΝΤ μείωσε, επίσης, τις προβλέψεις αύξησης εμπορικών συναλλαγών στο 4,1% (από 4,4% τον Ιούλιο του 2015).

Το 2016, στις ΗΠΑ, η εμπιστοσύνη της Ομοσπονδιακής Τράπεζας στην εγχώρια οικονομία οδήγησε στην πρώτη αύξηση επιτοκίων σε 114 μήνες. Ενώ αρχικά οι παγκόσμιες αγορές χαίρεταν την κίνηση αυτή, η συνοδευτική δύναμη του δολαρίου αποτελεί μια ανησυχία για τους εξαγωγείς της χώρας. Η αύξηση των επιτοκίων, επίσης, δεν θα είναι ευπρόσδεκτη σε αναδυόμενες αγορές που κατέχουν σημαντικές ποσότητες χρέους σε δολάρια ΗΠΑ.

Η επανεξισορρόπηση της οικονομίας στην Κίνα, μέσω στροφής προς αύξησης παροχής υπηρεσιών, συνεχίζει να διαμορφώνει τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας. Ο Δείκτης Υπεύθυνων Προμηθειών (PMI) στους τομείς της μεταποίησης της Κίνας ανήλθε στις 49,7 μονάδες το Δεκέμβριο του 2015, μετά από σοβαρή συρρίκνωση για περίοδο πέντε συνεχών μηνών, ενώ στους τομείς εκτός της μεταποιητικής βιομηχανίας, στις 54,4 μονάδες από 53,6 τον Νοέμβριο. Προβλέπεται ότι φέτος η ανάπτυξη στην Κίνα θα φθάσει στο 6,3%, 0,5% χαμηλότερα από ό,τι το 2015, αν και η επίδραση των αλλαγών που λαμβάνουν χώρα, στη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου, θα έχει περιορισμένο αντίκτυπο στις προβλέψεις για την περιοχή της

Ασίας (5,4%) και τις χώρες ASEAN-5 (Ένωση των Χωρών της Νοτιοανατολικής Ασίας) (4,9%).

Τα ποσοστά προβλεπόμενης ανάπτυξης για την Ευρωζώνη (1,6%) είναι σχεδόν αμετάβλητα από το 2015, με τη Γερμανία (1,6%), τη Γαλλία (1,5%) και την Ιταλία (1,3%) να καταγράφουν προβλέψεις για πιο γρήγορη ανάπτυξη φέτος, σε σύγκριση με το τελευταίο έτος. Επίσης, η συρρίκνωση της οικονομίας στην Ελλάδα θα επιβραδυνθεί στο -1,3% σε σύγκριση με το προβλεπόμενο ποσοστό -2,3% το 2015. Οι τιμές καταναλωτή σε όλη την Ευρωζώνη αναμένεται να αυξηθούν κατά 1% το 2016, αλλά εξακολουθούν να υπολείπονται του στόχου 2% για τον πληθωρισμό, παρά τα πρωτοφανή χαμηλά βασικά επιτόκια και τα προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Στη Νότια Αμερική, αναμένεται ότι η πτώση των τιμών βασικών εμπορευμάτων και η υποτίμηση του εθνικού νομίσματος θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στην παραγωγή και στον πληθωρισμό, ενώ οι τιμές καταναλωτή αναμένεται να αυξηθούν φέτος κατά 15%. Η οικονομία της Αργεντινής αναμένεται να συρρικνωθεί (-0,7%), παρά την αύξησης της αισιοδοξίας των

επιχειρηματιών μετά την έναρξη της προεδρίας του Mauricio Macri. Σύμφωνα με τις προβλέψεις, η ύφεση θα συνεχιστεί και στη Βραζιλία (-1%), καθώς η μεγαλύτερη οικονομία της περιοχής προσπαθεί να αντιμετωπίσει την υποτίμηση του εθνικού νομίσματος έναντι του δολαρίου κατά 30% έως τον Δεκέμβριο του 2015, και τα υψηλά επίπεδα της ανεργίας, τα οποία αναμένεται να αυξηθούν σε 8,6% το 2016 σε σύγκριση με 6,6% το 2015.

Οι επιπτώσεις της αστάθειας στις χώρες MENA (Μέση Ανατολή & Βόρεια Αφρική), στο Αφγανιστάν και στο Πακιστάν αναμένονται να έχουν περιορισμένο αντίκτυπο στην ανάπτυξη, που προβλέπεται να φτάσει στο 3,9% το 2016 σε σύγκριση με το 2,5% το προηγούμενο έτος. Ωστόσο, η ανάπτυξη αναμένεται να επιβραδυνθεί σε χώρες που στηρίζονται στην εξαγωγή πετρελαίου, όπως η Σαουδική Αραβία (2,2% από 3,4% πέρυσι), όπου το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών προβλέπεται να αυξηθεί στο 4,7% του ΑΕΠ.

Εν τω μεταξύ, στην Υποσαχάρια Αφρική (SSA), οι σημαντικοί εξαγωγείς πετρελαίου φαίνεται να έχουν λιγότερα προβλήματα και η ανάπτυξη προβλέπεται να αυξηθεί κατά 4,1% φέτος, σε

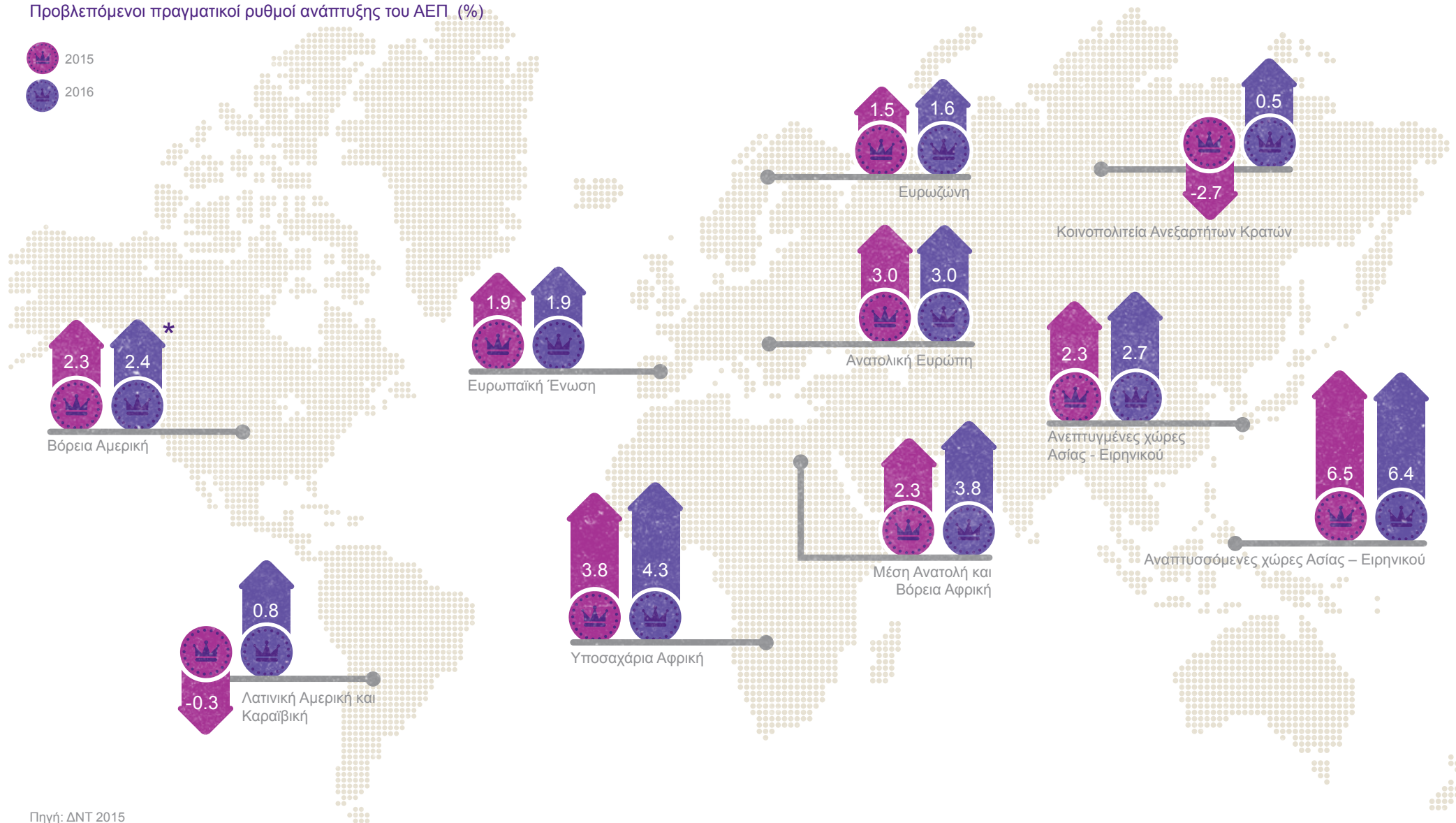
σύγκριση με 3,5% το 2015. Συνολικά, οι προοπτικές για την περιοχή SSA είναι σχετικά ισχυρές (4,3%), αν και η ανάπτυξη αναμένεται να επιβραδυνθεί σε ορισμένες φτωχές χώρες όπως η Αιθιοπία (8,1% από 8,7% το 2015) και η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (7,3% από 8,4% το 2015). Η ανάπτυξη αναμένεται να επιστρέψει στην Κοινοπολιτεία Ανεξαρτήτων Κρατών (0,5%) το 2016 μετά από την πτώση παραγωγής που καταγράφηκε πέρυσι. Η οικονομία της Ρωσίας θα συρρικνωθεί κατά -0,6%, καθώς η χώρα αντιμετωπίζει πτώση τιμών εμπορευμάτων και εμπορικά εμπόρα.

3.6%
προβλέπει παγκόσμια
ανάπτυξη το 2016

Προβλεπόμενοι πραγματικοί ρυθμοί ανάπτυξης του ΑΕΠ (%)

2015
2016

Πηγή: ΔΝΤ 2015

*Η Βόρεια Αμερική περιλαμβάνει Ηνωμένες Πολιτείες και Καναδά

Επιχειρηματική ανάπτυξη

Εν όψει του 2016, η έρευνα International Business Report (IBR) της Grant Thornton διαπιστώνει ότι το καθαρό ποσοστό αισιοδοξίας σε παγκόσμιο επίπεδο ανήλθε σε 36%, κατά 1 μονάδα υψηλότερο από το πέρυσι. Παραδόξως, οι επιχειρήσεις της ΕΕ (38%) αποτελούν τον θεμέλιο λίθο της σταθερότητας. Παρά τις ανησυχίες για τη μεταναστευτική κρίση, την τρομοκρατία και την πιθανότητα Brexit, το 2015 οι επιχειρηματίες σε όλη την περιοχή έχουν διατηρήσει παρόμοια επίπεδα εμπιστοσύνης για τους επόμενους 12 μήνες. Εν τω μεταξύ, η άνοδος των επιτοκίων το Δεκέμβριο στις ΗΠΑ έχει προστεθεί στις ανησυχίες των επιχειρηματιών, που ανέφεραν απότομη τριμηνιαία πτώση 24 μονάδων στην αισιοδοξία για το επόμενο έτος.

Οι επιχειρηματίες των ανεπτυγμένων χωρών αισθάνονται περισσότερο σίγουροι για τις οικονομικές προοπτικές της χώρας τους, με την Ιρλανδία (88%), το Ηνωμένο Βασίλειο (73%), την Ολλανδία (68%), τις ΗΠΑ (50%), την Ισπανία (49%) και την Αυστραλία (46%) να καταγράφουν υψηλά επίπεδα αισιοδοξίας.

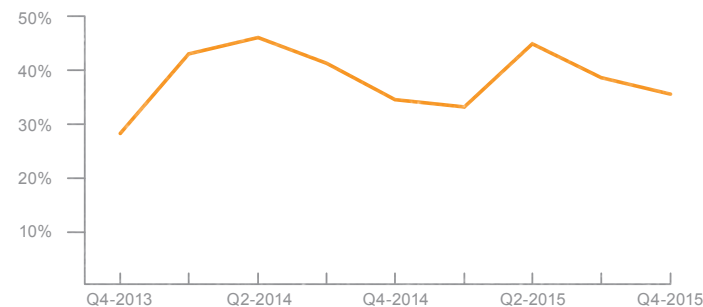
Εν τω μεταξύ, στον αντίποδα βρίσκονται η Βραζιλία (-12%), η Μαλαισία (-14%) και η Νότια Αφρική (-24%), που έχουν επηρεαστεί αρνητικά από την πτώση των τιμών σε σχέση με τις εξαγωγές τους.

Στη Βόρεια Αμερική, η απότομη τριμηνιαία πτώση στην αισιοδοξία των επιχειρηματιών στις ΗΠΑ στο 50% στο τέλος του 2015, προήλθε από τις ανησυχίες των εξαγωγέων σχετικά με την ισχύ του δολαρίου, σε συνδυασμό με την αύξηση των επιτοκίων της Ομοσπονδιακής Τράπεζας. Οι επιχειρηματίες στον Καναδά έχουν, επίσης, καταγράψει σημαντική πτώση στην εμπιστοσύνη για το 2016 σε σχέση με πέρυσι (18%, μείωση κατά 35 μονάδες), που προέρχεται από τις ανησυχίες σχετικά με την πτώση των τιμών βασικών εμπορευμάτων.

Σε όλη την περιοχή Ασίας – Ειρηνικού, οι προοπτικές είναι εξαιρετικά θετικές, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική επιβράδυνση στην Κίνα και την αστάθεια της αγοράς σε ολόκληρη τη χώρα. Η εμπιστοσύνη για τους επόμενους 12 μήνες ανήλθε στο 31%, παρουσιάζοντας άνοδο κατά 4 μονάδες σε σύγκριση με πέρυσι. Ορισμένες μεγάλες χώρες της περιοχής, όπως η Αυστραλία (46%), η Κίνα (36%) και η Ινδονησία (56%) αναφέρουν σημαντικές αυξήσεις στα τριμηνιαία επίπεδα αισιοδοξίας.

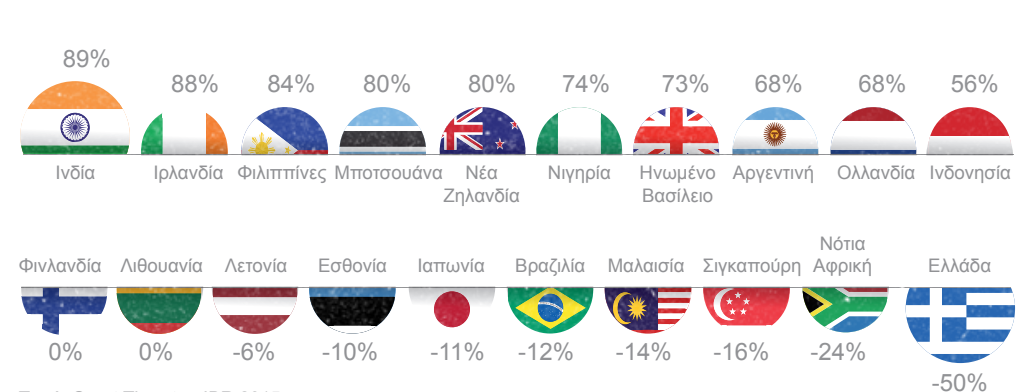
Ωστόσο, στην Ιαπωνία (-11%), η πολιτική των τριών βελών (δημοσιονομική γενναιοδωρία, νομισματική χαλαρότητα κι αναπτυξιακή πολιτική), που ακολούθησε η κυβέρνηση του πρωθυπουργού Σίνζο Άμπε, δεν έχει ακόμη μεταφραστεί σε αύξηση της εμπιστοσύνης των επιχειρηματιών σε όλη τη χώρα.

Καθαρό ποσοστό επιχειρήσεων που εξέφρασαν αισιοδοξία για τις εξελίξεις (παγκοσμίως)

Πηγή: Grant Thornton IBR 2015

Καθαρό ποσοστό επιχειρήσεων που εξέφρασαν αισιοδοξία για τις εξελίξεις (top - bottom ten)

Πηγή: Grant Thornton IBR 2015

Πωλήσεις και κέρδη

Παγκοσμίως, οι προσδοκίες αύξησης του εισοδήματος για το 2016 (44%) παρουσίασαν ελαφρά αύξηση σε σύγκριση με πέρυσι. Η παγκόσμια προοπτική δείχνει ελπιδοφόρα, αλλά η αισιοδοξία δεν κατανέμεται ισομερώς.

Οι επιχειρηματίες στην Ινδία (92%), στη Νιγηρία (86%), στην Ιρλανδία (74%), στο Μεξικό (74%), στην Αργεντινή (72%) και στην Τουρκία (72%) είναι οι πιο σίγουροι για την αύξηση του εισοδήματος στο επόμενο έτος. Το Μεξικό επωφελείται από μία οικονομία η οποία εναι σχετικά λιγότερο προσανατολισμένη στα εμπορεύματα από τις άλλες χώρες της Λατινικής Αμερικής. Οι επιχειρηματίες στην Αργεντινή εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την αρχή της προεδρίας του Mauricio Macri και οι επιχειρηματίες στην Τουρκία δεν φαίνεται να ανησυχούν για τις επιπτώσεις της μεταναστευτικής κρίσης και αστάθειας.

Οι χώρες όπου αναφέρονται χαμηλές προσδοκίες αύξησης του εισοδήματος περιλαμβάνουν τη Γαλλία (11%), τη Ρωσία (8%) και την Κίνα (21%), με τις δύο τελευταίες να αντιμετωπίζουν πενιχρές προοπτικές εξαγωγών και περιορισμένη εγχώρια ζήτηση.

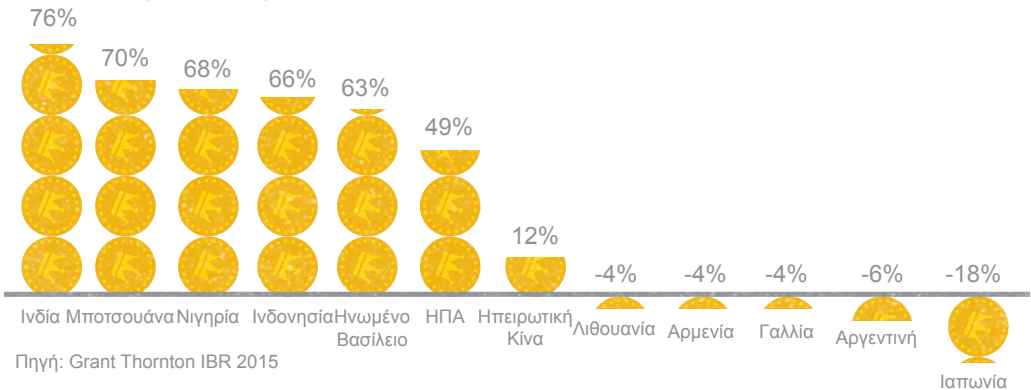
Στις αναδυόμενες αγορές, οι προσδοκίες αύξησης του εισοδήματος για το 2016 διαφέρουν από περιοχή σε περιοχή. Οι χώρες MINT (Μεξικό, Ινδονησία, Νιγηρία και Τουρκία) καταγράφουν την αύξηση να ανέρχεται σε 74%, 17 μονάδες πάνω σε σύγκριση με πέρυσι, ενώ στις χώρες BRIC (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία και Κίνα), η αισιοδοξία

ανέρχεται στο 33%, 14 μονάδες κάτω.

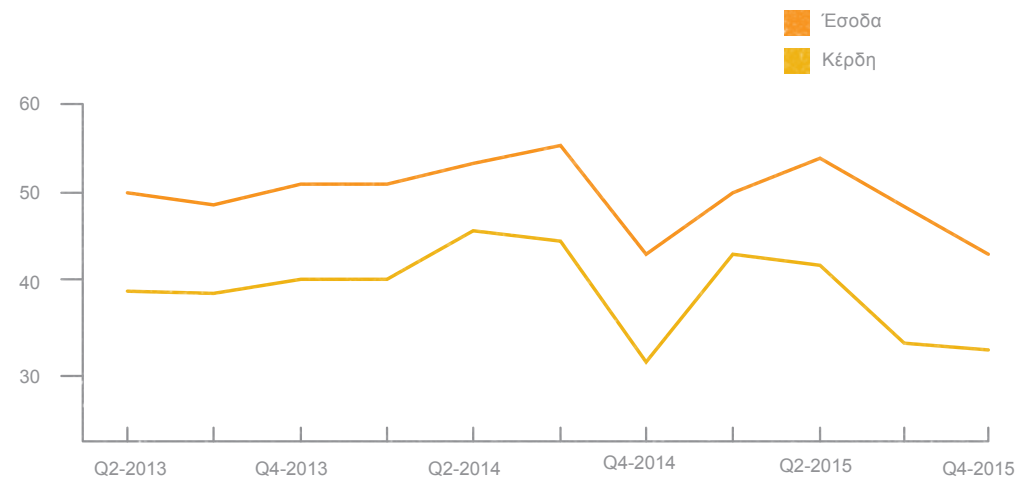
Οι προσδοκίες παγκόσμιας κερδοφορίας (33%) για τους επόμενους 12 μήνες είναι στο ίδιο επίπεδο με πέρυσι. Το Ηνωμένο Βασίλειο (63%), η Ολλανδία (62%), η Ινδονησία (66%) και η Νιγηρία (68%) είναι θετικές για τις προσδοκίες κερδοφορίας, ενώ απότομες μειώσεις στις προσδοκίες έχουν αναφερθεί στη Ρωσία (-4%, κάτω κατά 27 μονάδες) και στο Μεξικό (6%, κάτω κατά 46 μονάδες) σε σύγκριση με το 2015.

Καθαρό ποσοστό επιχειρήσεων που αναμένουν αύξηση των κερδών (επιλεγμένες οικονομίες)

Καθαρό ποσοστό επιχειρήσεων που αναμένουν αύξηση των εσόδων/ κερδών (παγκοσμίως)

Εξαγωγές

Οι προσδοκίες αύξησης εξαγωγών για το 2016 είναι σε χαμηλό επίπεδο παγκοσμίως. Μόνο 15% των επιχειρήσεων παγκοσμίως ευελπιστούν να αυξήσουν τις εξαγωγές τους στους ερχόμενους 12 μήνες, που είναι το χαμηλότερο τριμηνιαίο ποσοστό από το 2011.

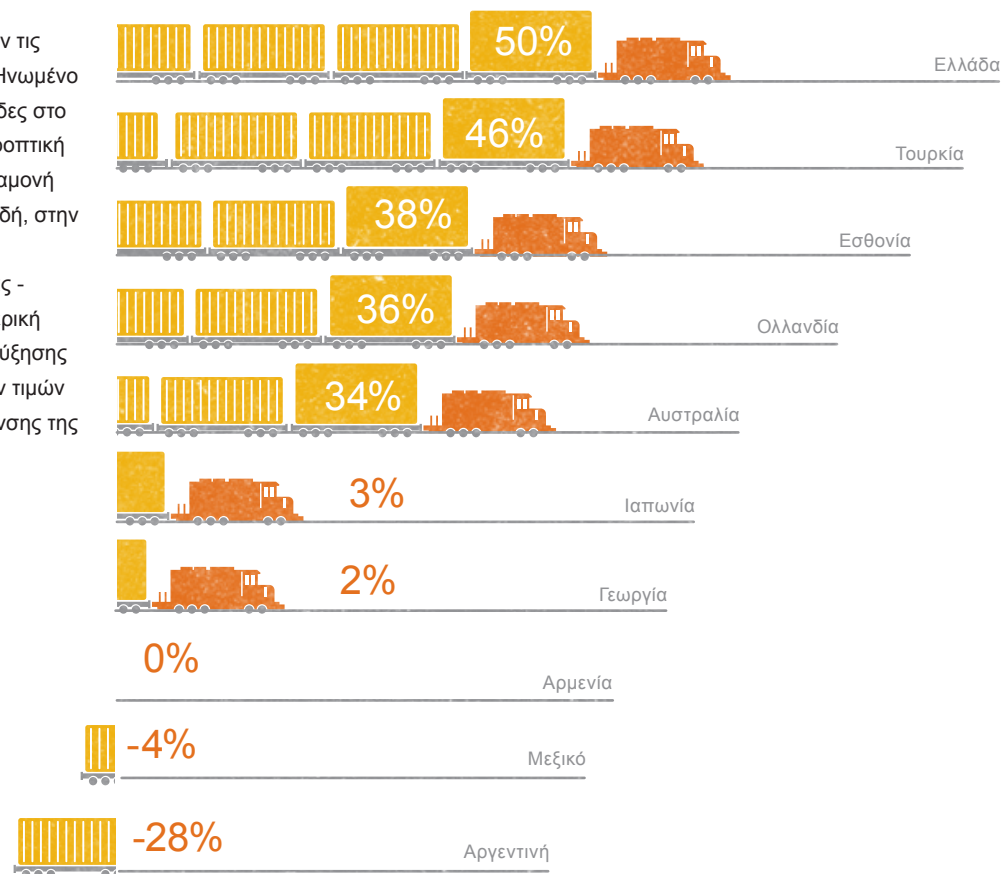
Η αύξηση των επιτοκίων της Ομοσπονδιακής Τράπεζας και η προκύπτουσα ενίσχυση του δολαρίου έχουν πλήξει τις εξαγωγές στις ΗΠΑ, όπου μόνο το 11% των επιχειρήσεων ευελπιστούν να αυξήσουν τις εξαγωγές τους κατά το επόμενο έτος. Το δε πρόβλημα επιτείνεται περαιτέρω από τη μείωση της αξίας των εθνικών νομισμάτων σε μεγάλες εξαγωγικές αγορές των ΗΠΑ, όπως το Μεξικό, η Ιαπωνία και η Βραζιλία.

Η ΕΕ (26%) έχει διατηρήσει ένα σχετικά υψηλό επίπεδο προσδοκιών αύξησης εξαγωγών σε όλο το 2015. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο αριθμός επιχειρήσεων που αναμένουν να αυξήσουν τις εξαγωγές τους κατά το επόμενο έτος στο Ηνωμένο Βασίλειο (23%) έχει αυξηθεί κατά 11 μονάδες στο τελευταίο τρίμηνο του 2015, παρά την προοπτική οργάνωσης δημοψηφίσματος για την παραμονή της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δηλαδή, στην κύρια αγορά των εξαγωγών της.

Οι επιχειρήσεις τόσο στην περιοχή Ασίας - Ειρηνικού (11%), όσο και στη Λατινική Αμερική (7%) καταγράφουν χαμηλές προσδοκίες αύξησης εξαγωγών, πιθανώς λόγω της πτώσης των τιμών βασικών εμπορευμάτων και της επιβράδυνσης της ζήτησης για πρώτες ύλες από την Κίνα.

Καθαρό ποσοστό επιχειρήσεων που αναμένουν αύξηση των εξαγωγών (τους ερχόμενους 12 μήνες, top ten)

Καινοτομία και επενδύσεις

Παγκοσμίως, οι προσδοκίες αύξησης επενδύσεων για υποδομές και για E&A έχουν μειωθεί σε σύγκριση με πέρυσι, με τα ποσοστά που καταγράφηκαν στις αναδυόμενες αγορές να επηρεάζουν τις προβλέψεις.

Το 2016, οι προσδοκίες αύξησης υποδομών σε παγκόσμιο επίπεδο έχουν μειωθεί σε σχέση με πέρυσι για όλους τους τομείς της έρευνας και ανάπτυξης (E&A) (22%, κάτω κατά 8 μονάδες), νέα κτήρια (17%, πτώση κατά 5 μονάδες) και εγκαταστάσεις και μηχανήματα (30%, πτώση κατά 5 μονάδες). Οι επιχειρήσεις στη Νιγηρία (68%), στη Λιθουανία (62%), στην Ισπανία (59%), στην Ιρλανδία (57%) και στο Ηνωμένο Βασίλειο (53%) περιμένουν μεγαλύτερες αύξησης σε δαπάνες για εγκαταστάσεις και μηχανήματα το 2016. Η παγκόσμια πτώση κατά το τελευταίο έτος (από 35% στο 30%) οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στις χαμηλές προσδοκίες που κατέγραψαν οι αναδυόμενες αγορές. Οι χώρες APAC (20%, πτώση κατά 8 μονάδες), Ανατολικής Ευρώπης (26%, πτώση κατά 7 μονάδες) και Λατινικής Αμερικής (18%, πτώση κατά 27 μονάδες) καταγράφουν πτώσεις στις προσδοκίες για τους ερχόμενους 12 μήνες. Οι προοπτικές είναι πιο ελπιδοφόρες στην Αφρική, όπου οι προσδοκίες αύξησης υποδομών ανήλθαν στο 59% σε σύγκριση με 39% πέρυσι.

Οι αναδυόμενες αγορές έχουν, επίσης, επηρεάσει τις παγκόσμιες προσδοκίες για έρευνα και ανάπτυξη, με τις επιχειρήσεις στις χώρες APAC (27%, πτώση κατά 7 μονάδες), Ανατολικής Ευρώπης (16%, πτώση κατά 4 μονάδες) και

Λατινικής Αμερικής (25%, πτώση κατά 8 μονάδες) να αναφέρουν μειώσεις στα επενδυτικά τους προγράμματα. Οι επενδυτικές προθέσεις αυξάνονται στην ΕΕ, αλλά μειώνονται σημαντικά στη Βόρεια Αμερική (16%, πτώση κατά 19 μονάδες). Οι προοπτικές είναι καλύτερες στην Αφρική (58% άνοδος κατά 30 μονάδες) και στις χώρες MINT (37%, άνοδος κατά 7 μονάδες).

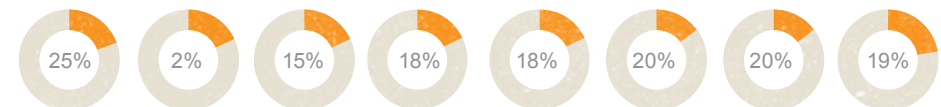
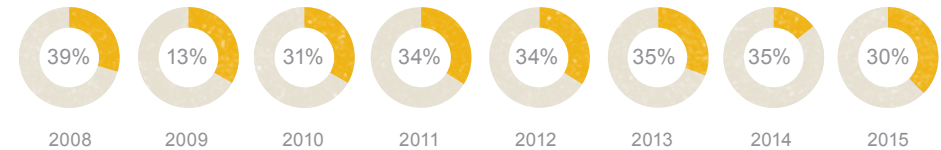
Στη Βόρεια Αμερική, οι επενδυτικές προθέσεις για E&A ανήλθαν σε 16%, σημειώνοντας μείωση κατά 19 μονάδες

Οι παγκόσμιες προσδοκίες αύξησης επενδύσεων σε νέα κτήρια για τους ερχόμενους 12 μήνες μειώθηκαν ελαφρώς, σε 19%.

Μόνο οι επιχειρήσεις στην περιοχή της Βαλτικής (19%) και εντός των χωρών MINT (19%) κατέγραψαν αύξηση στις προσδοκίες σε σχέση με πέρυσι, κατά 9 και 2 μονάδες αντίστοιχα. Οι επενδυτικές προθέσεις είναι σε υψηλότερο επίπεδο στις Φιλιππίνες (50%), στην Ινδία (49%) και στη Νιγηρία (42%), ενώ στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες, όπως η Γερμανία (3%), η Γαλλία (3%) και ο Καναδάς (8%), οι προσδοκίες είναι πολύ χαμηλότερες.

Καθαρό ποσοστό επιχειρήσεων που αναμένουν αύξηση των επενδύσεων (τους ερχόμενους 12 μήνες, παγκοσμίως)

Εγκαταστάσεις & μηχανήματα

Νέα κτήρια

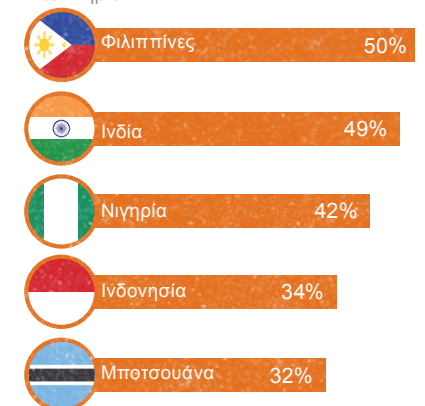
Πηγή: Grant Thornton IBR 2015

Καθαρό ποσοστό επιχειρήσεων που αναμένουν αύξηση των επενδύσεων (τους ερχόμενους 12 μήνες, top five)

Εγκαταστάσεις & μηχανήματα

Νέα κτήρια

Πηγή: Grant Thornton IBR 2015

Περιορισμοί επιχειρηματικής ανάπτυξης

Το 2016, η οικονομική αβεβαιότητα παραμένει το βασικό εμπόδιο για τα επεκτατικά σχέδια των επιχειρηματιών και ακολουθούν η γραφειοκρατία και η έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού.

Στο πλαίσιο της επιβράδυνσης του διεθνούς εμπορίου και των αυξανόμενων γεωπολιτικών εντάσεων, καταγράφηκε, σε παγκόσμιο επίπεδο, αύξηση κατά 3 μονάδες στον αριθμό επιχειρήσεων που θεωρούν την οικονομική αβεβαιότητα ως τον βασικό περιορισμό ανάπτυξης (38%). Οι επιχειρήσεις στις μεγάλες αναδυόμενες και ανεπτυγμένες αγορές όπως η Βραζιλία (73%), η Ινδία (71%), η Ιαπωνία (64%), η Ρωσία (57%) και η Γαλλία (54%), είναι μεταξύ των χωρών που ανησυχούν περισσότερο για τις επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει η οικονομική αβεβαιότητα στην ικανότητά τους να αναπτύσσονται.

55% των επιχειρήσεων στη Λατινική Αμερική θεωρούν την τιμή νομίσματος ως περιορισμό ανάπτυξης.

Παρά την υπερπροσφορά πετρελαίου και χάλυβα, καθώς και τη μειωμένη ζήτηση για εμπορεύματα, το ποσοστό των επιχειρηματιών που εκφράζουν ανησυχίες για πιθανή έλλειψη παραγγελιών παραμένει αμετάβλητο, στο 30%. Οι επιχειρήσεις με εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες (28%, αύξηση κατά 6 μονάδες), δραστηριότητες μεταποίησης (38%, αύξηση κατά 2 μονάδες) και οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα γεωργίας και

δασοκομίας (32%, αύξηση κατά 5 μονάδες), αναφέρουν την έλλειψη παραγγελιών ως τον μεγαλύτερο περιορισμό ανάπτυξης. Η ανησυχία είναι ιδιαίτερα υψηλή στη Λατινική Αμερική (31%, αύξηση κατά 8 μονάδες) και στις αναδυόμενες οικονομίες Ασίας-Ειρηνικού (43%, αύξηση κατά 4 μονάδες).

Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι επιχειρήσεις ανησυχούν λιγότερο για τους κανονισμούς και τη γραφειοκρατία, με το αντίστοιχο ποσοστό να έχει μειωθεί κατά 3 μονάδες σε σχέση με πέρυσι, σε 29%. Ωστόσο, το ποσοστό των επιχειρήσεων που θεωρούν τους κανονισμούς ως περιορισμό ανάπτυξης παραμένει σε υψηλά επίπεδα στην Ελλάδα (66%), στην Ιταλία (52%), στη Γαλλία (51%) και στην Ισπανία (38%). Μετά την απόφαση της Ελληνικής κυβέρνησης για την παραμονή της χώρας στην Ευρωζώνη, τώρα η συζήτηση επικεντρώνεται στην παραμονή του Ηνωμένου Βασιλείου στην ΕΕ (23%), εν όψει του επικείμενου δημοψηφίσματος.

Οι τιμές συναλλάγματος δεν προκαλούν τόσο μεγάλη ανησυχία παγκοσμίως (27%), αν και το ποσοστό επιχειρήσεων, που αναφέρουν τις διακυμάνσεις συναλλαγματικής ισοτιμίας ως μεγαλύτερο περιορισμό ανάπτυξης, έχει αυξηθεί κατά 3 μονάδες σε σύγκριση με πέρυσι. Οι

Ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρουν την έλλειψη παραγγελιών/ μειωμένη ζήτηση ως περιορισμό ανάπτυξης (παγκοσμίως)

: Grant Thornton IBR 2015

επιχειρήσεις στην Αφρική (69%), στην Ανατολική Ευρώπη (57%) και στη Λατινική Αμερική (55%) είναι πιο πιθανό να δηλώσουν ανησυχία. Οι οικονομίες που χρησιμοποιούν ισχυρά νομίσματα, όπως η Ευρωζώνη (14%) και η Βόρεια Αμερική (13%), είναι πολύ λιγότερο πιθανό να δηλώσουν ανησυχία, αν και το ποσοστό επιχειρήσεων που έχουν εκφράσει τέτοια ανησυχία στις ΗΠΑ (11%) έχει αυξηθεί κατά 5 μονάδες.

Ενώ τα χαμηλά επιτόκια και τα προγράμματα

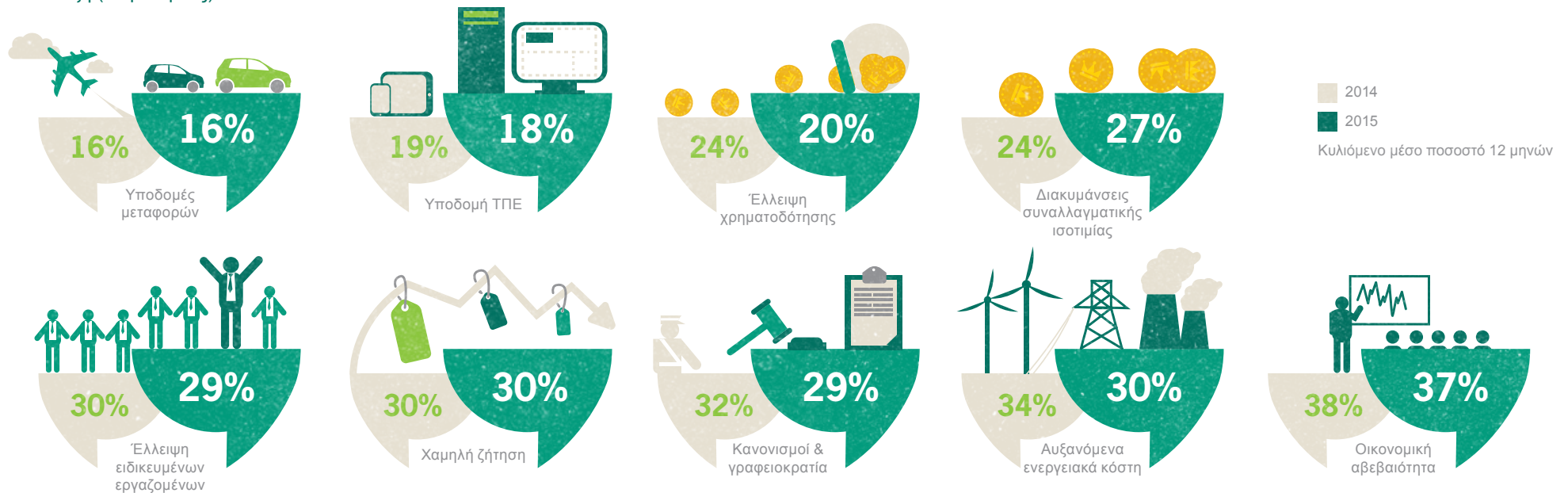
ποσοτικής χαλάρωσης διατηρούν τα επίπεδα χρηματοδότησης υψηλά στις περισσότερες χώρες, οι φόβοι ότι η έλλειψη χρηματοδότησης θα ανακόψει την ανάπτυξη έχουν κατά κάποιον τρόπο περιοριστεί. Τη μεγαλύτερη ανησυχία εκφράζουν οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα (64%), όπου η γενική διοίκηση του κράτους προσπαθεί να περιορίσει τη συνεχώς αυξανόμενη αναλογία χρέους προς ΑΕΠ, που σήμερα ανέρχεται σχεδόν σε 200%, το υψηλότερο ποσοστό που

καταγράφηκε από την ένταξη της χώρας στην Ευρωζώνη.

Το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρουν τη χρηματοδότηση ως περιορισμό ανάπτυξης είναι επίσης ιδιαίτερα υψηλό στις χώρες της Υποσαχάριας Αφρικής, όπως η Νιγηρία (48%) και η Μποτσουάνα (30%), καθώς και σε ορισμένες χώρες της Νότιας Ευρώπης, όπως η Ιταλία (32%) και η Ισπανία (32%).

Ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρουν περιορισμούς στην ανάπτυξη (παγκοσμίως)

Απασχόληση

Καθώς η τεχνολογία συνεχίζει να κυριαρχεί στις συζητήσεις για την απασχολησιμότητα και τις δεξιότητες, οι προοπτικές απασχόλησης, σε παγκόσμιο επίπεδο, για τους ερχόμενους 12 μήνες παρέμειναν, σε γενικές γραμμές, σταθερές. Καθώς οι μεγάλες αναδυόμενες οικονομίες προσανατολίζονται σταθερά στην παροχή υπηρεσιών, η έλλειψη ειδικευμένων εργαζομένων προκαλεί όλο και μεγαλύτερη ανησυχία στις χώρες APAC και Βαλτικής.

Παγκοσμίως, το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναμένουν να προβούν σε προσλήψεις το 2016 ανέρχεται σε 31%, καθώς οι επιχειρήσεις από τις δύο αναπτυσσόμενες περιοχές όπως η Βόρεια Αμερική (44%, αύξηση κατά 6 μονάδες) και η ΕΕ (28% αύξηση κατά 6 μονάδες), και από τις αναδυόμενες αγορές όπως η Αφρική (53% αύξηση κατά 19 μονάδες) και ASEAN (37% αύξηση κατά 23 μονάδες), αναφέρουν σημαντικά αυξημένες προσδοκίες σε σχέση με πέρυσι.

74% των επιχειρήσεων σχεδιάζουν μισθολογικές αυξήσεις

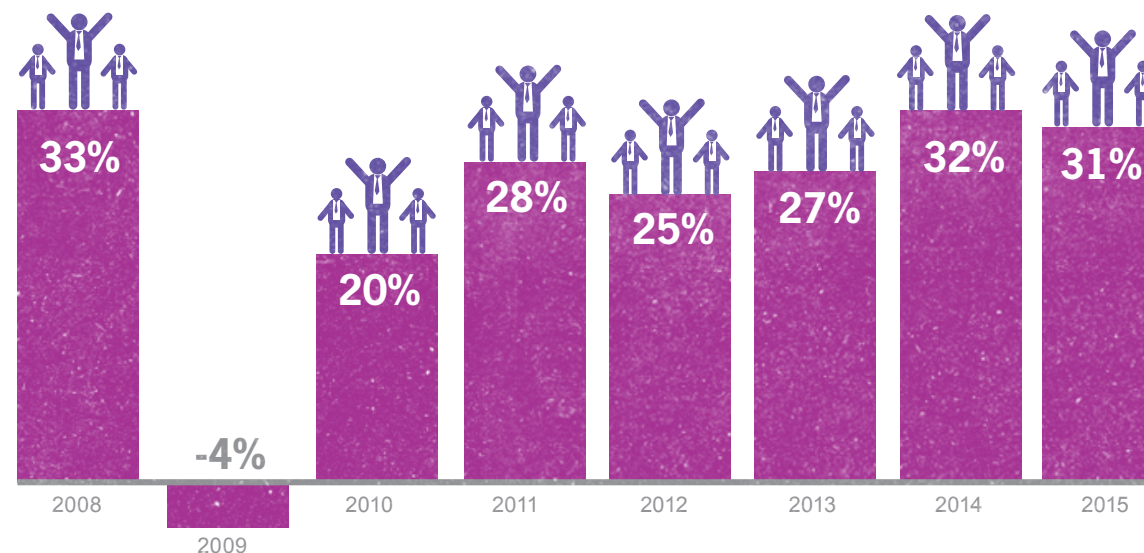
Παγκοσμίως, το ποσοστό των επιχειρηματιών που εκφράζουν ανησυχίες για την έλλειψη εξειδικευμένων εργαζομένων έχει αυξηθεί κατά 5 μονάδες στο τέταρτο τρίμηνο του 2015 και ανήλθε στο 31%. Το υψηλότερο ποσοστό καταγράφηκε στην Ιαπωνία (62%) και το ίδιο θέμα απασχολεί σοβαρά και τους επιχειρηματίες στην περιοχή Ασίας - Ειρηνικού, όπου οι επιχειρήσεις στη Σιγκαπούρη (46%) και στην Κίνα (36%) αναφέρουν την έλλειψη αυτή ως σημαντικό περιορισμό.

Από τη σκοπιά των εργαζομένων, οι προοπτικές

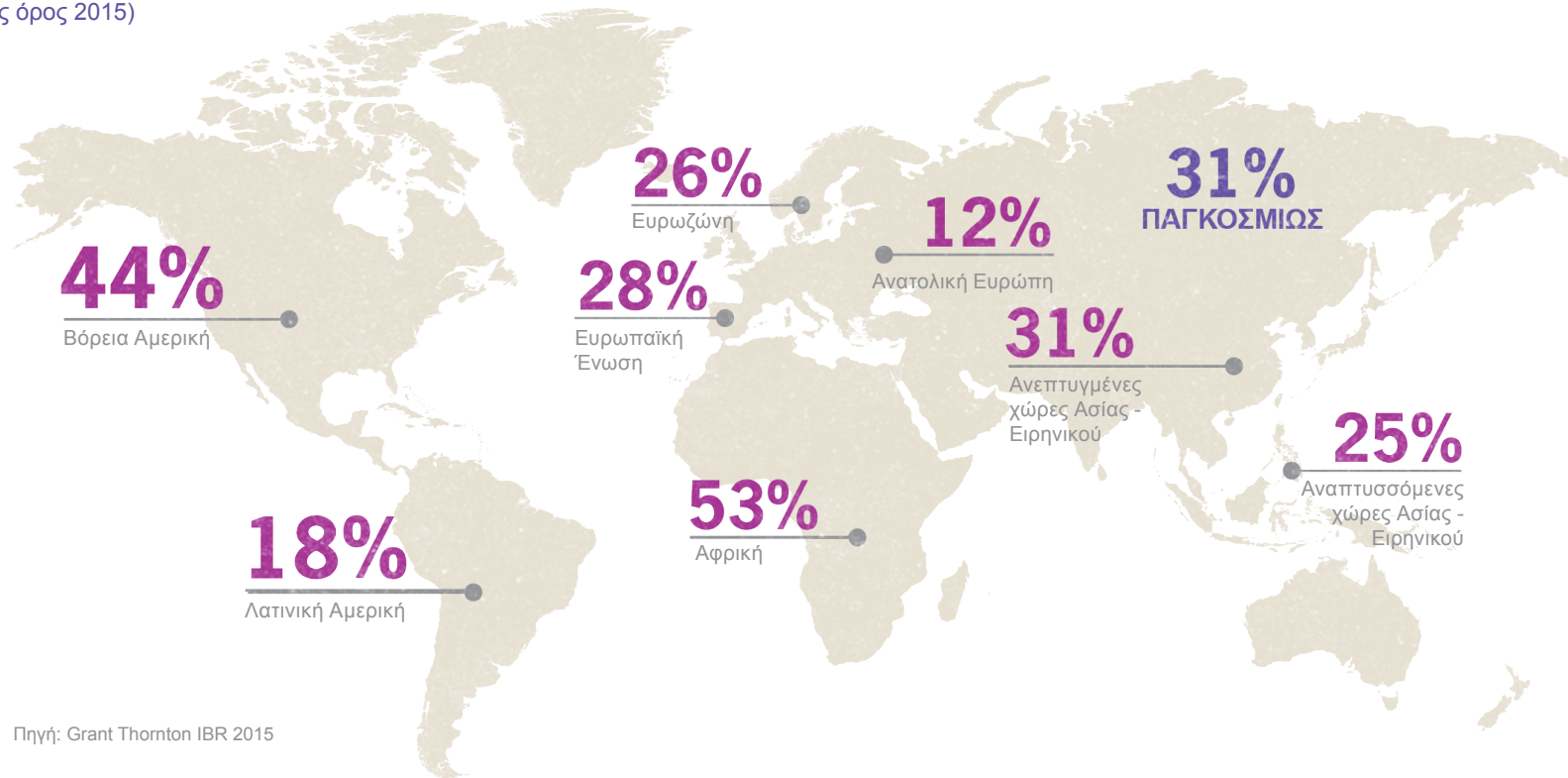
είναι θετικές. Το ποσοστό των επιχειρήσεων που σχεδιάζουν μισθολογικές αυξήσεις κατά τους ερχόμενους 12 μήνες (74%) βρίσκεται στο υψηλότερο σημείο από το 2011. Μόλις μία στις πέντε χώρες που συμμετείχαν στην έρευνα

σημειώνουν ποσοστό χαμηλότερο του 40%, συμπεριλαμβανομένης της Ιαπωνίας (40%), της Ρωσίας (26%) και της Ελλάδας (4%).

Καθαρό ποσοστό επιχειρήσεων που σχεδιάζουν να προβούν σε προσλήψεις (παγκοσμίως)

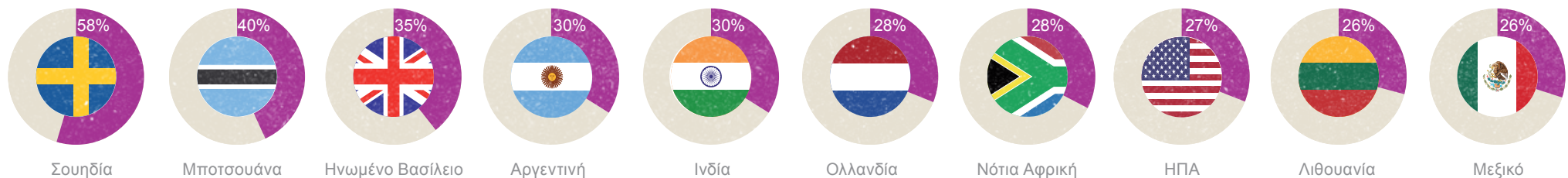

Καθαρό ποσοστό επιχειρήσεων που σχεδιάζουν να προβούν σε προσλήψεις (μέσος όρος 2015)

Πηγή: Grant Thornton IBR 2015

Καθαρό ποσοστό επιχειρήσεων που σχεδιάζουν αυξήσεις μισθών άνω του πληθωρισμού (τους επόμενους 12 μήνες, top ten)

Πηγή: Grant Thornton IBR 2015

Πληθωρισμός

Καθώς οι παγκόσμιες κεντρικές τράπεζες προσπαθούν να επιτύχουν το δύσκολο στόχο του πληθωρισμού του 2%, η άνοδος τιμών καταναλωτή και η πτώση τιμών βασικών εμπορευμάτων δείχνουν ότι οι παγκόσμιες προοπτικές σταθερού πληθωρισμού το 2016 είναι περιορισμένες.

Το ΔΝΤ προβλέπει αύξηση κατά 1,2% στις προηγμένες τιμές καταναλωτή το 2016 και περαιτέρω πτώση κατά 2,4% της τιμής πετρελαίου, η οποία υποχώρησε σχεδόν κατά \$20 ανά βαρέλι έως τον Δεκέμβριο του 2015.

Μονό το ένα πέμπτο (20%) των επιχειρήσεων σχεδιάζει να αυξήσει τις τιμές πώλησης τους ερχόμενους 12 μήνες. Το γεγονός ότι το 74% των επιχειρήσεων παγκοσμίως σχεδιάζουν αυξήσεις μισθών κατά τη διάρκεια των ερχόμενων 12 μηνών και ότι το 18% των επιχειρήσεων αναμένουν ότι οι αυξήσεις θα είναι άνω του πληθωρισμού, φαίνεται να είναι καλό νέο για τις καταναλωτικές δαπάνες.

Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ έχει εκφράσει την πεποίθησή της ότι η χώρα έχει ξεπεράσει τις αποπληθωριστικές πιέσεις που δημιούργησαν προβλήματα και σύγχυση στην αρχή του 2015, με την πρώτη αύξηση επιτοκίων σε σχεδόν 10 χρόνια. Η αύξηση επιτοκίων πραγματοποιείται τη στιγμή που το 28% των επιχειρήσεων στην Αμερική σχεδιάζει να αυξήσει τις τιμές πώλησης το 2016 και το 27% των επιχειρήσεων σχεδιάζει αυξήσεις μισθών άνω του πληθωρισμού, σημειώνοντας αύξηση κατά 17 μονάδες. Αυτή η αύξηση της αγοραστικής

δύναμης καταναλωτών θα πρέπει να συμβάλει στη διασφάλιση επιθυμητού ρυθμού αυξήσεων τιμών. Στην ΕΕ, το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας δεν κατάφερε, ακόμα, να σταματήσει τον αποπληθωρισμό. Τον Δεκέμβριο, ο πληθωρισμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση ανήλθε σε 0,2%, από -0,1% τρεις μήνες νωρίτερα. Το 17% των επιχειρήσεων της ΕΕ σχεδιάζει να αυξήσει τις τιμές πώλησης τους ερχόμενους 12 μήνες, σε σύγκριση με 13% πέρυσι.

Φαίνεται ότι μια ακόμα από τις μεγαλύτερες οικονομίες πλησιάζει τον στόχο του πληθωρισμού του 2%. Η Ιαπωνία, η οποία έχει καταπολεμήσει τον αποπληθωρισμό το 2012 και το 2013, κατέγραψε σταθερό επίπεδο πληθωρισμού πέρυσι. 5% των επιχειρήσεων της χώρας σχεδιάζει να αυξήσει τις τιμές πώλησης το 2016, έναντι -4% των επιχειρήσεων που καταγράφηκε το τελευταίο τρίμηνο του 2014.

5% των επιχειρήσεων στην Ιαπωνία σχεδιάζει να αυξήσει τις τιμές πώλησης

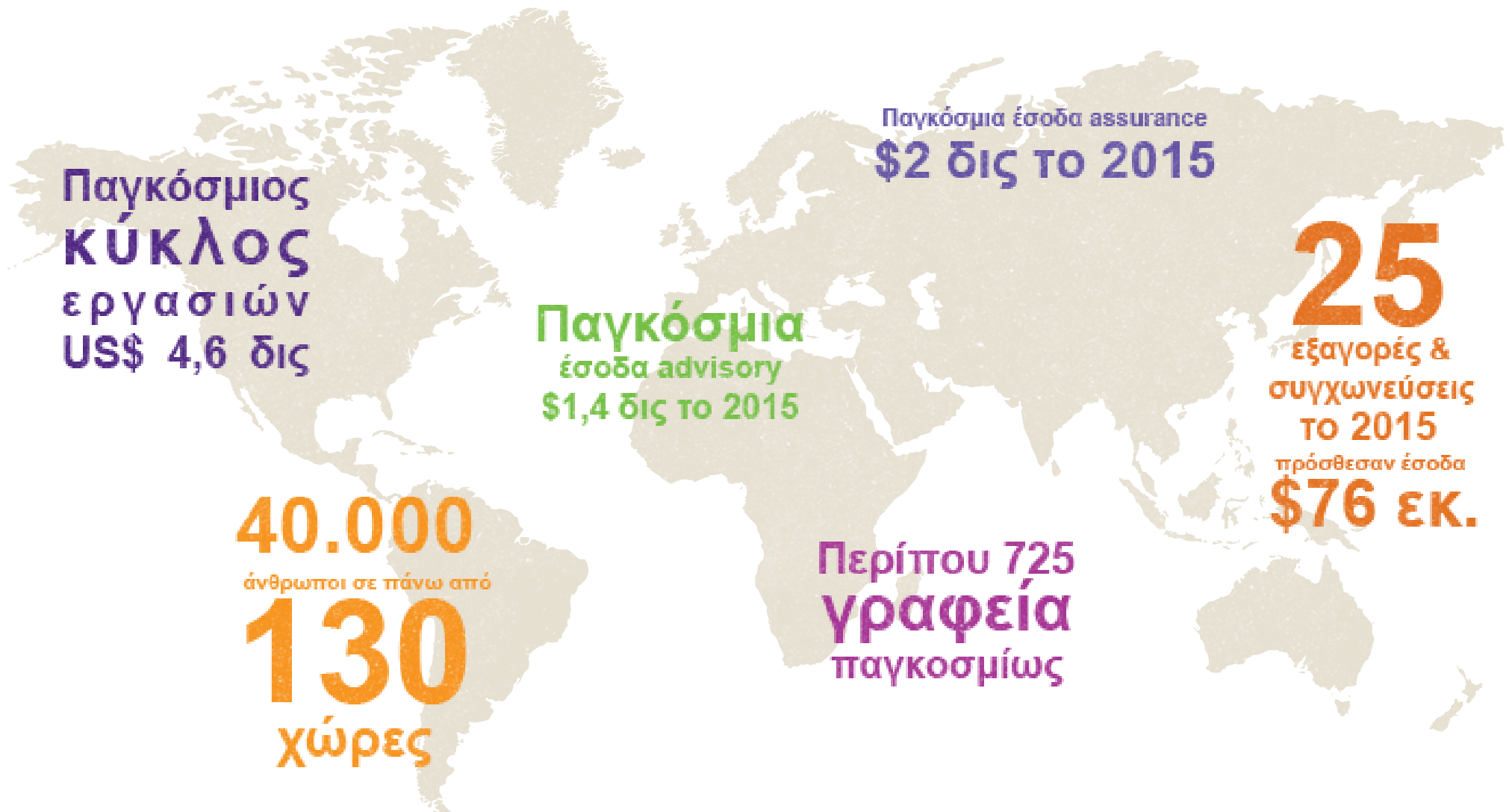
Αντίθετα, οι μεγάλες οικονομίες στη Λατινική Αμερική συνεχίζουν τη διαμάχη με τον γρήγορα αυξανόμενο πληθωρισμό. Το ΔΝΤ προβλέπει ότι

οι τιμές καταναλωτή στη Βραζιλία και στην Αργεντινή θα αυξηθούν κατά 6,3% και 25,6% αντίστοιχα το 2016, ενώ τα εθνικά τους νομίσματα θα αποδυναμωθούν περαιτέρω. Σχετική σταθερότητα καταγράφηκε στο Μεξικό, με προβλεπόμενη αύξηση κατά 3%. Στη Βραζιλία, 43% των επιχειρήσεων σχεδιάζει να αυξήσει τις τιμές πώλησης το 2016, ενώ στο Μεξικό (-8%) και στην Αργεντινή (-16%) έχουν παρουσιαστεί μεγάλες αρνητικές διακυμάνσεις κατά 96 και 56 μονάδες αντίστοιχα, σε σχέση με τις προσδοκίες για το 2015.

Καθαρό ποσοστό των επιχειρήσεων που σχεδιάζουν να αυξήσουν τις τιμές πώλησης (top - bottom five)

Πώς μπορεί να σας βοηθήσει η Grant Thornton

IBR 2016: Μεθοδολογία

Η έρευνα International Business Report (IBR) της Grant Thornton διεξάγεται πραγματοποιώντας συνεντεύξεις σε περίπου 2.500 ανώτατα στελέχη εισηγμένων και ιδιωτικών επιχειρήσεων παγκοσμίως κάθε τρίμηνο. Ξεκίνησε το 1992 σε εννέα ευρωπαϊκές χώρες, και πλέον ερευνά περισσότερες από 10.000 επιχειρήσεις σε 35 χώρες σε ετήσια βάση, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με οικονομικά και εμπορικά θέματα που επηρεάζουν τις επιχειρήσεις παγκοσμίως.

Τα δεδομένα της παρούσας έρευνας προέρχονται από πάνω από 10.000 συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Φεβρουαρίου - Δεκεμβρίου 2015, με διευθυντικά στελέχη, διευθύνοντες συμβούλους, προέδρους και άλλα ανώτερα στελέχη επιχειρήσεων μεσαίου μεγέθους σε 35 χώρες. Ο ορισμός “επιχειρήσεις μεσαίου μεγέθους” διαφέρει ανά περιοχή: στην Κίνα οι συνεντεύξεις έγιναν σε εταιρείες με 100-1000 υπαλλήλους, στις ΗΠΑ σε εταιρείες με ετήσια έσοδα US\$20m έως US\$2bn και στην Ευρώπη, σε εταιρείες με 50-499 υπαλλήλους.

Περισσότερες πληροφορίες:

Publications: www.grantthornton.global

Methodology: www.grantthornton.global

Marketing & Business Development Dpt.

E marketing@gr.gt.com

T 210 72800 69-70

W www.grant-thornton.gr

© 2016 Grant Thornton International Ltd.

'Grant Thornton' refers to the brand under which the Grant Thornton member firms provide assurance, tax and advisory services to their clients and/or refers to one or more member firms, as the context requires.

Grant Thornton International Ltd (GTIL) and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member firm is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms. GTIL does not provide services to clients. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.

www.grantthornton.global